

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Медсестринство
Навчальний план	2024 р.
Освітній ступінь	магістр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	I MC 31
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра психічного та фізичного здоров'я
Викладачі курсу	Шегедин Ярослава Юріївна – кандидат наук з державного управління Юристовська Н.Я. – кандидат наук з державного управління, доцент
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://vl.lma.edu.ua/course/view.php?id=279
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 год Рік підготовки – 1-й Семестр – 1-й Лекції – 14 год Семінарські заняття – 18 год Самостійна робота – 58 год
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Медична психологія» є нормативною дисципліною для студентів спеціальності 223 Медсестринство. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти базові фундаментальні поняття про природу психіки людини, співвідношення природних (натуральних) і соціальних (культурних) чинників, становлення та розвитку особистості, формування у студентів загальнолюдських компетенцій як складової інтегрованої характеристики фахівця. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: основні закономірності

	<p>виникнення та перебігу психологічних процесів в нормі та при патології; формування уявлень про психічні процеси, вікові етапи розвитку людини, типи темпераменту, емоційно-вольові якості особистості, їх прояви у практичній діяльності та спілкуванні.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Метою вивчення дисципліни «Медична психологія» є застосування професійних знань у практичній діяльності сестри медичної-магістра; розуміння основних закономірностей виникнення та перебігу психологічних процесів в нормі та при патології, знань з проблематики медичної психології, здатності до самостійної роботи в закладах охорони здоров'я (ЗОЗ). Вивчення психологічних особливостей людей, які страждають різними захворюваннями, методів і способів діагностики психічних відхилень, диференціації психологічних феноменів, психопатологічних симптомів та синдромів, психології взаємовідношень пацієнта і медичного працівника, психопрофілактичних, психокорекційних, психотерапевтичних способів допомоги пацієнтам, а також теоретичних аспектів психосоматичних і соматопсихічних взаємовпливів.</p> <p>Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні категорії медичної психології; – стан відчуттів, сприйняття уявлень при соматичних і психічних захворюваннях; – стан пам'яті та уваги при соматичних і психічних захворюваннях; – стан мислення, інтелекту при соматичній і психічній патології; – емоційно-вольової сфери; – зміни свідомості та самосвідомості при соматичних хворобах і психічних розладах; – стан особистості та її зміни (акцентуація, психопатизація, деградація, деменція) при патологічних процесах; – психологію соматичного (терапевтичного, хірургічного, тощо) хворого; – медико-психологічні аспекти в акушерстві, гінекології, педіатрії; – медико-психологічні аспекти допомоги хворим у клініці психіатрії, наркології та неврології; – медико-психологічні аспекти роботи з хворими на невротичні, пов'язані зі стресом та соматоформні розлади; – медико-психологічні аспекти роботи з особами з дефектами органів чуття та фізичними вадами; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – встановити психологічний контакт із хворим (пацієнтом); – володіти принципами медичної деонтології; – виявляти відхилення у психічній діяльності пацієнта; – діагностувати і надавати медико-психологічну допомогу особам, що знаходилися в умовах надзвичайних ситуацій; – запобігати виникненню ятрогеній і корегувати наслідки їх впливів; – використовувати засоби психогієни, психопрофілактики та основні методи психотерапії у медичній практиці; – визначати психосоматичні і соматопсихічні взаємовпливи у хворих; – визначати психічний стан та рівень соціально-психологічної адаптації пацієнтів за допомогою методів психологічного дослідження; – спілкуватися з колегами, хворими та їх родичами з урахуванням їх психологічних особливостей; – сприяти створенню здорового психологічного клімату у медичному середовищі.
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 3. Володіти спеціалізованими уміннями/навичками розв'язання проблем, з урахуванням стандартів професійної діяльності та аспектів</p>

соціальної та етичної відповідальності.
 ПРН 7. Розробляти заходи з профілактики захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

Політика курсу

Дотримання принципів академічної доброчесності
 Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на заліку користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології
 Під час занять здобувачі вищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять
 Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну
 Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять
 Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також у зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

СТРУКТУРА КУРСУ

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. Медична психологія		
<i>Змістовий модуль 1. Загальні питання медичної психології</i>		
1	Предмет, завдання та методи медичної психології. Психологія особистості, сучасні теорії, вікові особливості. Особистість та хвороба	2
2	Психологічні аспекти пізнавальної діяльності пацієнта	2
3	Емоційно-вольова сфера пацієнта. Свідомість, самосвідомість, їх рівні, стани свідомості	2
<i>Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти медичної психології</i>		
4	Психологічні особливості пацієнтів з хворобами внутрішніх органів. Психологія спілкування в медичному середовищі	2
5	Психосоматичні розлади	2
6	Типи відношення особистості до хвороби та аналіз умов їх виникнення	2
7	Принципи психогігієни, психопрофілактики та психотерапії	2
	Разом:	14

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. Медична психологія		
<i>Змістовий модуль 1. Загальні питання медичної психології</i>		
1	Методи психологічного дослідження пацієнта в клініці	2
2	Дослідження властивостей особистості, особливостей характеру та фізичного і психічного стану	2
3	Психопатії та акцентуації характеру	2
4	Порушення пам'яті та інтелекту, ознаки дефіцитності психічних функцій	2
5	Основні симптоми і синдроми розладів особистості	2
<i>Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти медичної психології</i>		
6	Психологічні особливості станів діагностичного процесу. Конфлікти в медичному середовищі, їх різновиди, способи вирішення	2
7	Психологічна діагностика типів пацієнтів по відношенню до хвороби	
8	Методи психотерапії в роботі сестри медичної-магістра	2
9	Модульний контроль 1. Медична психологія	2
	Разом:	18

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні і методологічні основи медичної психології. Роль медичної психології у формуванні сучасних уявлень про єдність соматичного і психічного	5
2	Визначення психічного здоров'я та рівнів психологічної адаптації людини	5
3	Психічна структура особистості	5
4	Типологія та класифікації акцентуацій особистості	5
5	Інтелект, здібності, природа здібностей	5
6	Внутрішня картина хвороби	5
7	Вплив відношення до хвороби на подальший перебіг захворювання та прогноз	5
8	Нозогенії. Хворобливі зміни емоцій тривога, депресії, емоційна лабільність	5
9	Психосоматичні розлади	5
10	Психологічні аспекти залежної поведінки. Співзалежність	5
11	Комунікативна компетентність, її роль в ефективній і безконфліктній взаємодії	4
12	Поняття про професійну деформацію. Синдром емоційного вигорання медичних працівників	4
	Разом:	58

Література для вивчення дисципліни

Основна (базова):

- Губенко І.Я., Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування: підручник / І.Я. Губенко, О.С. Карнацька, О.Т. Шевченко. – ВСВ «Медицина», 2013. – 296 с.
- Вітенко І.С. Медична психологія: [Підручник]. – К: Здоров'я, 2007 – 208 с.

Додаткова:

- Основи загальної і медичної психології / За ред. І.С. Вітенка і О.С. Чабана. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. – 344 с.
- Вітенко І.С., Чабан О.С., Бусло О.О. Сімейна медицина: психологічні аспекти діагностики, профілактики і лікування хворих. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. – 187 с.

	<p>5. Вітенко І.С. Психологічні основи лікувально-профілактичної діяльності та підготовки лікаря загальної практики. – Х.: Основа, 2002. – 388 с</p> <p>6. Гавенко В.Л., Вітенко І.С., Самардакова Г.О. Практикум з медичної психології. – Харків: Регіон-інформ, 2002. – 248 с.</p> <p>7. Загальна та медична психологія (практикум) під заг. редакцією І.Д. Спіріної, І.С. Вітенко. – Дніпропетровськ: Арт-Прес, 2002. –175 с.</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>8. Сучасні телемедичні системи. Посібник / Злепко С.М. та ін. – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://posibnyku.vntu.edu.ua/b_ap/13.html.</p> <p>9. Інформаційні технології та аспекти управління в охороні здоров'я. Методичні рекомендації / Мартинюк-Гресь С.Д., Сердюк В.Г. – МАУП, 2005. – [Електронний ресурс] – режим доступу: rivneosvita.org.ua/method_kabinet/biblioteka.php/Книги %20/.../nw14.pdf.</p> <p>10. Користуйтеся наочними рубриками MeSh (MeShDatabase). Львівський національний медичний університет ім. Д. Галицького. – 2016 – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.studfiles.ru/preview/5280672/page:8/.</p> <p>11. Національна медична бібліотека України. Режим доступу: https://library.gov.ua/svitovi-e-resursy/</p> <p>12. Медичні бібліотеки он-лайн. Режим доступу: http://medlib.bsmu.edu.ua/internetresursy/biblioteku-on-lajn/</p> <p>13. Вінницька обласна наукова медична бібліотека: http://vinmedlib.org.ua</p> <p>14. Дніпропетровська обласна науково-медична бібліотека: http://medlib.dp.gov.ua/</p> <p>15. Запорізька обласна наукова медична бібліотека: http://medlib.org.ua/</p>
<p>Поточний та підсумковий контроль</p>	<p>Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському занятті з обов'язковим виставленням оцінки.</p> <p>Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.</p> <p>Методи письмового контролю: письмовий тестовий контроль, підсумковий модульний тестовий контроль, розв'язування клінічних ситуативних задач (ситуаційне компетентісне завдання).</p> <p>Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз, виступ з доповіддю, виконання презентації за темою, самостійного опрацювання, виконання індивідуального дослідного завдання, відпрацювання та демонстрація практичних навичок.</p> <p>Підсумковий контроль передбачає два модульних контролю, проводиться в письмовій формі у вигляді тестових завдань.</p> <p>Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у Львівській медичній академії ім. Андрея Крупинського» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS. Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних, контрольних (модульних) завдань, тестів. Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Лекції, практичні та індивідуальні заняття, самостійна робота студента, консультації.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище: MOODLE. Лекції та практичні заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних. Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp тощо (за вибором академічної групи).</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE.</p>

У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

Критерії оцінювання

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою
Модуль 1									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО				

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;
 САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;
 МК модульний контроль;
 МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;
 СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;
 ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

Питання до підсумкового контролю

1. Медична психологія як предмет.
2. Які питання належать до сфери дослідження медичної психології?
3. Визначте пріоритетні завдання медичної психології.
4. Назвіть основні розділи медичної психології.
5. Що є предметом вивчення загальної і медичної психології?
6. Що належить до сфери вивчення психосоматики?
7. Що таке психіка?
8. Охарактеризуйте поняття «свідомість».
9. Опишіть основні форми існування свідомості.
10. Що таке самосвідомість? Які є види самосвідомості?
11. Назвіть загальні ознаки синдрому потьмарення свідомості.
12. Які психотичні розлади свідомості є найнебезпечнішими для самого хворого і для людей, які його оточують?
13. Розкрийте сутність поняття «особистість», «індивід».
14. Які потреби Абрахам Маслоу назвав базовими потребами особистості?
15. Охарактеризуйте модель особистості Зигмунда Фрейда.
16. Які основні властивості притаманні особистості?
17. Дайте визначення поняття «темперамент». Які особливості вищої нервової діяльності визначають типи темпераменту?
18. Що таке характер? Які характеристики становлять структуру характеру?
19. Що таке акцентуації характеру? Назвіть їх типи.
20. Психічний процес відчуття, класифікація, різновиди.
21. Опишіть найпоширеніші розлади відчуттів.
22. Що таке сприйняття? Назвіть розлади сприйняття.

23. Основні види пам'яті.
24. Що таке амнезія? Її причини та види.
25. Опишіть процес уваги, її фізіологічні основи і найпоширеніші розлади.
26. Процес мислення, основні операції мислення.
27. Назвіть основні групи розладів мислення. У разі яких психічних захворювань вони виникають?
28. Дайте визначення поняття «емоції», «почуття». Основні види.
29. Що таке стрес? Назвіть причини і наслідки стресу.
30. Що таке воля? Основні параметри вольової активності людини.
31. Опишіть прояви розладів волі.
32. Дайте визначення поняттям «здоров'я» і «хвороба».
33. Назвіть рівні відображення хвороби у психіці хворого.
34. Перерахуйте основні психологічні типи хворих.
35. Охарактеризуйте вікові особливості сприйняття хвороби.
36. Дайте визначення поняття «ятрогенії» і назвіть джерела їх походження.
37. У чому сутність психосоматичних захворювань?
38. Які найпоширеніші причини психосоматичних захворювань?
39. Назвіть групи психосоматичних розладів.
40. Проаналізуйте роль психоемоційного стресу в походженні психосоматичних захворювань.
41. Що є предметом вивчення психогігієни?
42. Яка роль психогігієни у збереженні психічного здоров'я населення?
43. Що таке синдром емоційного вигорання?
44. У чому проявляється емоційне виснаження медичного працівника?
45. Назвіть симптоми, що характеризують синдром професійного вигорання.
46. Які фактори сприяють виникненню синдрому емоційного виснаження у медичних працівників?
47. Охарактеризуйте типові прояви професійної деформації медичного працівника.
48. Назвіть основні види і функції психопрофілактики.
49. Охарактеризуйте основні підходи у психотерапії.
50. Конструктивні та деструктивні конфлікти. Стратегії поведінки в конфлікті.

Опитування

Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу